

Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка" включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України від 11.07.2019 № 975) [www. economy.nayka.com.ua](http://www.economy.nayka.com.ua) | № 6, 2020 | 25.06.2020 р.

DOI: [10.32702/2307-2105-2020.6.55](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.6.55)

УДК 336.71:330.131.7.

*Л. Д. Павленко,
к. е. н., старший викладач кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Навчально-науковий інститут бізнес-технологій «УАБС»
Сумський державний університет (м. Суми)
ORCID ID: 0000-0002-4724-7567*

*А. П. Ткаченко,
студентка кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Навчально-науковий інститут бізнес-технологій «УАБС»,
Сумський державний університет (м. Суми)
ORCID ID: 0000-0001-8886-349*

РИЗИК-ФАКТОРИ ЛІКВІДНОСТІ БАНКУ ТА МЕТОДИ ЇХ ОЦІНЮВАННЯ В УМОВАХ ВОЛАТИЛЬНОСТІ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

*L. Pavlenko
PhD in Economics, Associate Professor,
Senior lecturer of Department of Finance, Banking and Insurance,
Academic and Research Institute of Business Technologies "UAB",
Sumy State University (Sumy)*

*A. Tkachenko
Student, Department of Finance, Banking and Insurance,
Academic and Research Institute of Business Technologies "UAB",
Sumy State University (Sumy)*

RISK FACTORS OF THE BANK'S LIQUIDITY AND METHODS OF THEIR EVALUATION IN THE CONDITIONS OF VOLATILITY OF THE BANKING SYSTEM OF UKRAINE

Стаття присвячена дослідженню теоретичних аспектів сутності категорії ліквідність банку та факторів, що спричиняють ризик ліквідності банку, а також, сучасним методам їх оцінювання в умовах нестабільності банківської системи. Обґрунтовано необхідність визначення та розуміння сутності та природи походження ризик-факторів впливу на ліквідність банківської системи, що забезпечить можливість кожному учаснику ринку (в т.ч. банкам) більш виважено підходити до прогнозування, оцінки та управління власною ліквідністю. Проаналізовано та систематизовано ризик-фактори ліквідності банку та типові методи її оцінки, відповідно до вітчизняного законодавства. Наведено та структуровано ризик-фактори ліквідності банку. Проведено аналіз передумов, що сприяли впровадженню загальноприйнятих в світі підходів до оцінки ліквідності, а саме, імплементації нормативів LCR і NSFR. Досліджено механізм та алгоритм методики розрахунку коефіцієнта покриття ліквідністю (LCR) та розрахунку

коефіцієнта чистого стабільного фінансування, наведено їх граничні і цільові нормативні значення

The article is devoted to the study of theoretical aspects of the essence of the category of bank liquidity and the factors that cause the bank's liquidity risk, as well as modern methods of assessing them in conditions of instability of the banking system. Key issues (structurally imbalanced assets and liabilities by dates, short-term funding, considerable part of inactive assets, the sensitivity of operating cash flow to the state of the economic and operational environment) keep pressure on the liquidity of Ukrainian banks. It is determined that the bank's liquidity should be considered a multilevel system category, as evidenced by the interdependence of such categories as: liquidity of the banking system ", " bank liquidity ", " bank balance sheet liquidity ", " liquidity of assets and liabilities ". The relationship of the above economic categories proves that the liquidity of the bank determines the liquidity of the banking system and directly depends on the liquidity of its balance sheet, which is formed by the liquidity of assets and liabilities. This has been proven to and understand the nature and origin of risk factors influencing the liquidity of the banking system, which will allow each market participant (including banks) to take a more balanced approach to forecasting, assessing and managing their own liquidity. The risk factors of the bank's liquidity and typical methods of its assessment are analyzed and systematized, in accordance with the domestic legislation. The risk factors of the bank's liquidity are presented and structured. The expediency of division into risk factors of macro- and micro-level is determined. This classification makes it possible to identify those factors that are controlled by banks and require the development of measures for their management and allowed to identify typical indicators and approaches to assessing the liquidity risk of the bank. An analysis of the preconditions that contributed to the implementation of generally accepted approaches to liquidity assessment in the world, namely, the implementation of LCR and NSFR standards. The mechanism and algorithm of the method of calculating the liquidity coverage ratio (LCR) and calculating the ratio of net stable financing are studied, their marginal and target normative values are given.

Ключові слова: банк; ліквідність банку. ліквідність банківської системи; ризик ліквідності банку; ризик-фактори ліквідності банку; нормативи ліквідності банку.

Key words: bank; bank liquidity. liquidity of the banking system; liquidity risk; risk factors of the bank's liquidity; bank liquidity standards.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими та практичними завданнями. Фінансово-економічні кризи, невизначеність та нестабільність вітчизняної економіки мають негативний вплив на банківське середовище. Сьогодні діяльність банків все частіше супроводжується збільшенням ризику, що може призвести до дестабілізації фінансової стійкості банку. Ліквідність банку має пряму залежність з якістю та можливістю ефективно виконувати банком своїх основних функцій, а отже є одним із основних критеріїв забезпечення стабільності діяльності банку. За таких умов, все більшої увагу потребує дослідження ризик-факторів ліквідності банку та методів їх оцінювання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій дозволив визначити, що дослідженню сутності ліквідності банку присвячена велика кількість робіт науковців, серед яких можна виділити: Стелмаха В., Міщенко В. [21], Косарева І., Крамську Д. [7], Путінцеву Т. [16], Корнівську В. [6], Сунцова Н. [22], Фуксмана О. [24], Прокоф'єву О. [13], Гайнуліна А. [3], Кутайнеха Є. [8], Ребрик Ю. [18] та інші. Попри значну кількість наукових публікацій присвячених визначенню сутності даної категорії, сьогодні дане питання так і залишається дискусійним.

Сьогодні, особливої уваги заслуговують роботи науковців, які присвячені визначенню ризик-факторів впливу на ліквідність банку та методам їх оцінювання. Дану тематику висвітлили в дослідженнях: Примостка Л. [12], Бобиль В. [2], Еркес О., Гордієнко Т., Шульга Н. [5], Криклій О. [9] та інші.

Метою статті є: дослідження теоретичних аспектів сутності категорії ліквідність банку, як основного критерію фінансової стійкості банку та визначення ризик-факторів впливу на неї з метою визначення оптимальних для застосування методик їх оцінки.

Виклад основного матеріалу дослідження. Процеси глобалізації, що характерні сучасній банківській системі, впливають на діяльність вітчизняних банків, за таких умов функціонування банків, особливої уваги набуває стабільність фінансового стану банку, основними якісними показниками якого є ліквідність банку. В сучасних умовах, вітчизняні банки вимушені здійснювати свою діяльність в умовах зростання ризиків, що супроводжують їх діяльність, оскільки погіршення операційного середовища в Україні, зниження достатності капіталу банківської системи, нестабільність ресурсної бази та значна частка недіючих кредитів у кредитному портфелі має негативний вплив на ліквідність банків.

Ліквідність банку, є одним із базових критеріїв забезпечення фінансової стійкості банку, що має пряму залежність з якістю та можливістю ефективно виконувати ним свої функції. Забезпечення ліквідності банку є запорукою не тільки ефективного та безперебійного процесу функціонування будь-якого банку, але й банківської системи та національної економіки країни в цілому.

Саме тому, побудова ефективної системи забезпечення ліквідності набуває все більшої актуальності, а її дослідження не можливе без визначення теоретичних аспектів визначення сутності даної категорії. Сьогодні дослідженням даної категорії займаються провідні вітчизняні та закордонні науковці та практики. Ґрунтовно вивчивши погляди науковців, необхідно зазначити, що для визначення сутності категорії ліквідність банку необхідно розглядати: «ліквідність банківської системи», «ліквідність балансу банку», «ліквідність активів і пасивів».

Сутність категорії «ліквідність банку» та її взаємозв'язок з категоріями: «ліквідність банківської системи», «ліквідність балансу», «ліквідність активів та пасивів» наведено на рисунку 1.

Тому, ліквідність банку необхідно розглядати як багаторівневу систему категорій, що об'єднує вищенаведені економічні категорії, адже вона визначає ліквідність банківської системи і безпосередньо залежить від ліквідності його балансу, що формується ліквідністю активів та пасивів.

Все частіше, ліквідність банку асоціюють з критерієм оцінки ділової репутації банку, та гарантією стабільного функціонування банку, що матеріалізується в легкості перетворення (продаж, реалізація) матеріальних цінностей у грошові кошти [16, 19, 20].

За результатами проведеного дослідження, під ліквідністю банку варто розуміти здатність банку швидко та без зайвих втрат трансформувати активи, які має банк, у готівкові кошти у необхідній валюті та у відповідний строк, мобілізувати кошти з інших джерел для своєчасного погашення всіх своїх зобов'язань та отримання коштів, незважаючи на час із мінімальними витратами [7].

Дисбаланси які притаманні фінансовому ринку в сучасних умовах провокують збільшення ризиків у банківському секторі, що може вплинути на рівень ліквідності банку. Підтримка достатнього рівня ліквідності залишається першочерговим завданням банку в процесі здійснення ним діяльності.

банківської системи, політики яку проводить Національний банк України, рівня загальноекономічних показників країни, а також від стану міжбанківського ринку.

Для забезпечення ефективної діяльності вітчизняним банкам необхідно постійно досліджувати та аналізувати ризик-фактори, які мають вплив на ліквідність банку, визначати джерела їх походження та наслідки. Дані фактори впливу мають різні джерела походження та наслідки впливу, а також можуть мати різну спрямованість.

Сутність категорії ризик ліквідності банку є предметом дослідження багатьох сучасних вітчизняних та зарубіжних науковців, але і сьогодні це питання залишається дискусійним. Тому, дану категорію пропонуємо розглядати (трактувати) відповідно до Постанови НБУ № 64 від 11.06.2018 р. «Про затвердження Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах» [14], яка визначає ліквідність ризиків банку, як імовірність виникнення збитків або додаткових втрат або недоотримання запланованих доходів унаслідок неспроможності банку забезпечувати фінансування зростання активів та/або виконання своїх зобов'язань у належні строки .

На сьогоднішній день, ліквідність банку залежить від ліквідності в цілому

Визначення та розуміння сутності та природи походження ризик-факторів впливу на ліквідність банківської системи надасть можливість кожному учаснику ринку (в т.ч. банкам) більш виважено підходити до прогнозування, оцінки та управління власною ліквідністю. Це надасть об'єктивні орієнтири для планування та здійснення операцій на міжбанківському ринку, визначення оптимальних потреб для участі в регулюючих операціях, які проводить НБУ [11].

Ризик-фактори ліквідності банку та типові методи її оцінки наведено на рисунку 2.

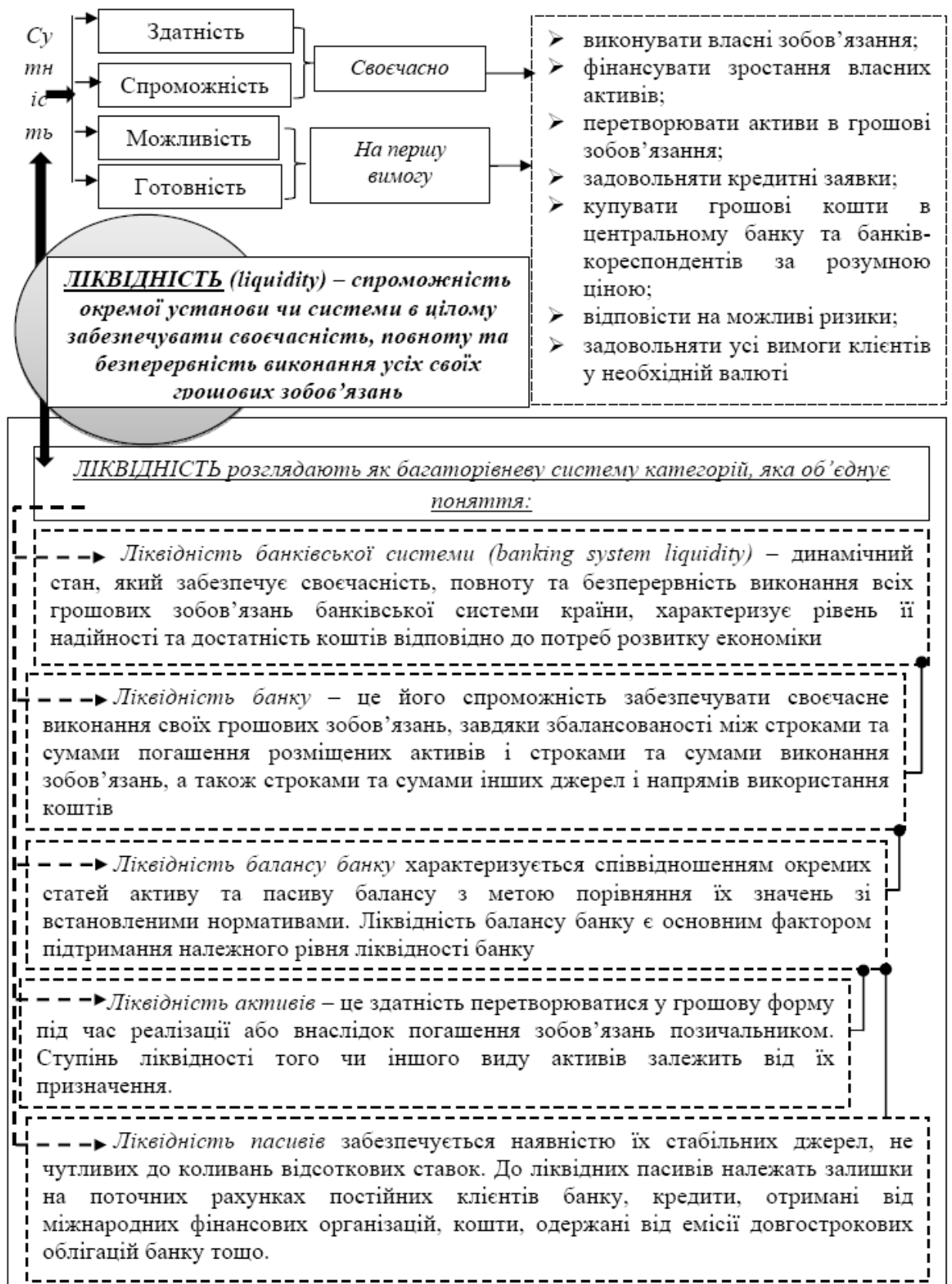

Рисунок 1. Сутність категорії «ліквідність банку» та її взаємозв'язок з категоріями: «ліквідність банківської системи», «ліквідність балансу», «ліквідність активів та пасивів»

[джерело складено автором на основі: 4, 7, 21, 23]

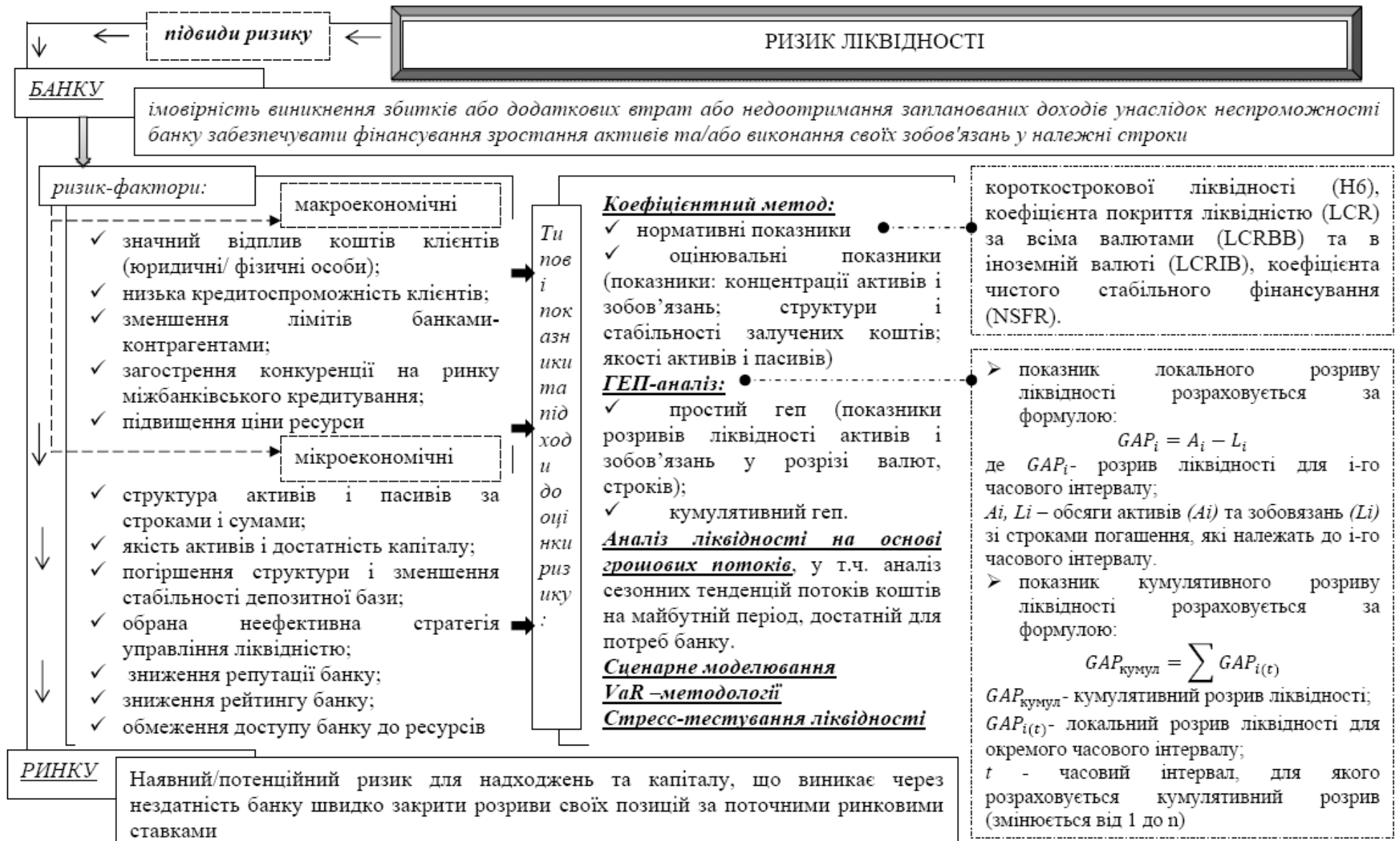

Рисунок 2. Ризик-фактори ліквідності банку та типові методи її оцінки
 [джерело складено автором на основі: 14, 15, 17, 25]

Відсутність постійного моніторингу факторів, які можуть призвести до негативних наслідків та порушення нормативів ліквідності, є першим кроком до збільшення ризику, що призведе до дестабілізації діяльності банку та втрату конкурентоспроможності будь-якого банку.

Враховуючи чи сучасний стан банківської системи України, до типових показників та підходів до оцінки ризику ліквідності банку слід віднести:

- Коефіцієнтний метод:
  - нормативні показники:
    - короткострокової ліквідності (Н6),
    - LCR - коефіцієнта покриття ліквідністю за всіма валютами (LCRBB) та LCRIB в іноземній валюті;
    - коефіцієнта чистого стабільного фінансування (NSFR);
  - оцінювальні показники (показники: концентрації активів і зобов'язань; структури і стабільності залучених коштів; якості активів і пасивів);
- ГЕП-аналіз (простий геп (показники розривів ліквідності активів і зобов'язань у розрізі валют, строків; кумулятивний геп);
- Аналіз ліквідності на основі грошових потоків, у т.ч. аналіз сезонних тенденцій потоків коштів на майбутній період, достатній для потреб банку;
- Стресс-тестування ліквідності;
- VaR –методології та сценарне моделювання.

Відповідно до рекомендацій Базельського комітету [1] та норм законодавства Європейського Союзу в Україні, щодо управління ризиком ліквідності банку, рекомендовано виконання наступних нормативів: короткострокової ліквідності (Н6), коефіцієнта покриття ліквідністю (LCR) за всіма валютами (LCRBB) та в іноземній валюті (LCRIB), коефіцієнта чистого стабільного фінансування (NSFR) [15]. Дотримання даних нормативів сприятиме підвищенню стійкості вітчизняних банків до короткострокових і довгострокових шоків ліквідності [5].

Відповідно до чинного законодавства НБУ вимагає від банків дотримання нормативу LCR [17]. НБУ вважає, що це підвищить стійкість банків до короткострокових шоків ліквідності та сприятиме наближенню стандартів банківського регулювання в Україні до європейських.

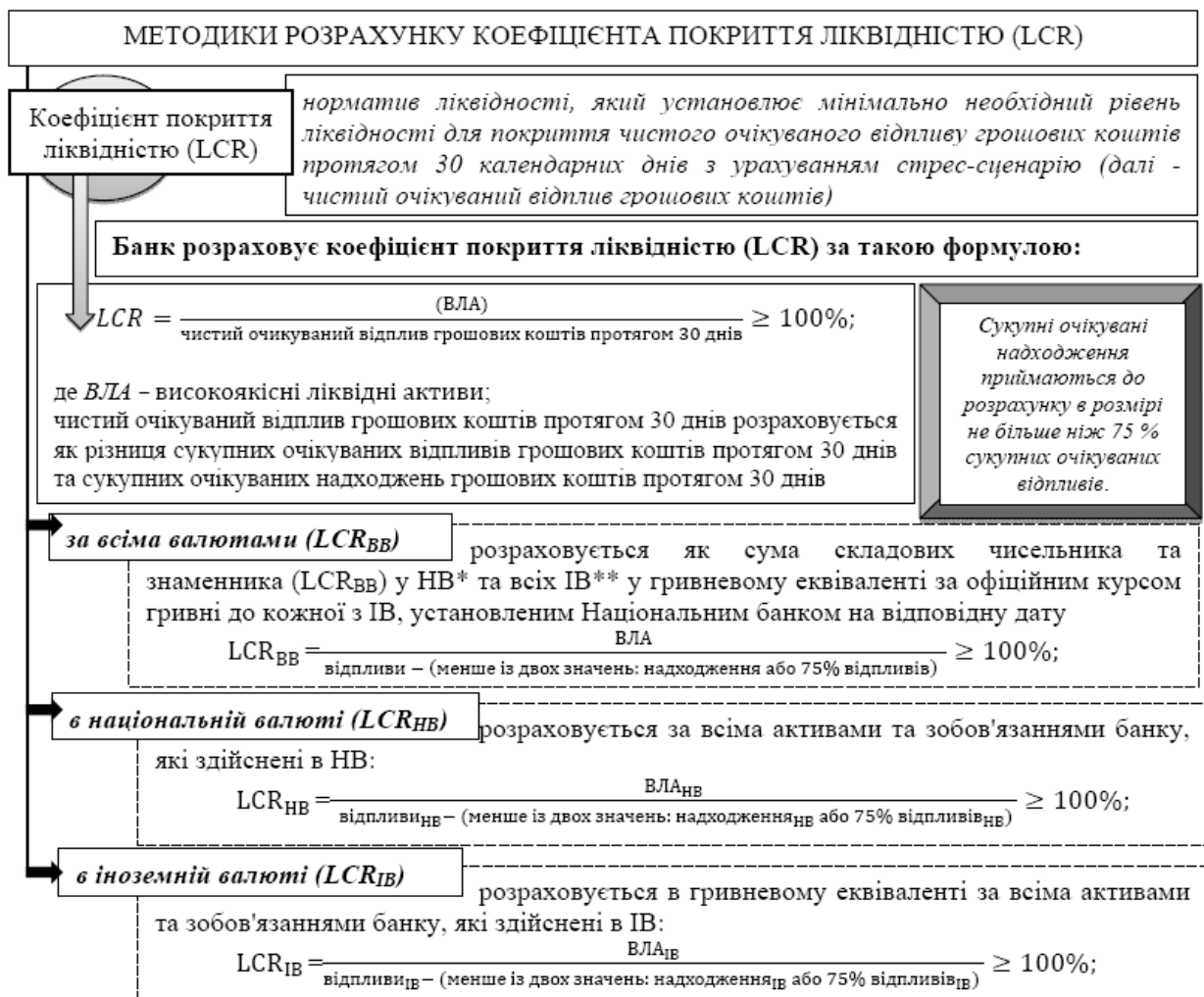
Це один із нормативів, розроблених Базельським комітетом у відповідь на кризу 2008 року. Він є частиною угоди Базель III та імплементований у європейському законодавстві. На сьогодні LCR впроваджено у 45 країнах світу [1]. Норматив LCR встановлює мінімально необхідний рівень ліквідності для покриття очікуваного відтоку коштів з банку протягом 30 днів з урахуванням стрес-сценарію. Значний відтік трапляється у банківській системі у кризових умовах. Згідно з нормами ЄС значення коефіцієнта LCR для банків встановлено на рівні 100%. Це означає, що банк повинен мати досить коштів для покриття чистого відтоку впродовж 30 днів [5].

Методики розрахунку коефіцієнта покриття ліквідністю (LCR) відповідно до рішення НБУ № 101-рш «Про схвалення Методики розрахунку коефіцієнта покриття ліквідністю (LCR)» наведено на рисунку 3.

Отже, LCR розраховується як співвідношення обсягу необтяжених високоякісних ліквідних активів до чистого очікуваного відтоку коштів протягом 30 днів. Показник чистого очікуваного відтоку коштів визначається як різниця між очікуваними відтоками та очікуваними надходженнями. При цьому очікувані надходження приймаються до розрахунку в розмірі не більше ніж 75% очікуваних відтоків.

Банки розраховують коефіцієнт покриття ліквідністю:

- за всіма видами валют (LCR_{BB});
- в національній валюті LCR_{NB} ;
- в іноземній валюті LCR_{IB} .

*НВ – національна валюта;

**ІВ – іноземна валюта.

Рисунок 3. Методики розрахунку коефіцієнта покриття ліквідністю (LCR)

[джерело складено автором на основі: 15, 17]

При цьому Національним банком Україна визначено категорії активів які можна включити до складу високоякісних ліквідних активів (ВЛА) у національній та іноземній валюті. Перелік високоякісних ліквідних активів банку відповідно нормативних актів НБУ[17] за видами валют наведено в таблиці 1.

Відповідно до [17], зазначений показник (ВЛА) включає готівку (банкноти та монети), кошти які розміщені в НБУ (на коррахунках у сумі, що перевищує рівень обов'язкових резервів, та депозити в НБУ), ОВДП та облігації міжнародних банків розвитку, депозитні сертифікати,

До складу ВЛА в національній валюті входять ОВДП, номіновані у гривні (включно із індексованими), та ОВДП в іноземній валюті з терміном погашення понад 30 днів. Необхідність врахування валютних ОВДП обумовлена тим, що у кризовий період ці папери неможливо продати на вторинному ринку у значних обсягах за валюту [10].

До валютних ВЛА враховуються ОВДП в іноземній валюті з терміном погашення до 30 днів, ОЗДП, облігації у валюті міжнародних банків розвитку, а також єврооблігації країн членів G7 з рейтингом не нижче "AA-"/"Aa3", кошти на рахунках в іноземних банках з рейтингом не нижче інвестиційного.

Таблиця 1.

Перелік високоякісних ліквідних активів в національній (ВЛА_{НВ}) та іноземній валюті (ВЛА_{ІВ})

ВЛА _{НВ}	(ВЛА _{НВ})
Банкноти та монети	Банкноти та монети
Кошти на кореспондентському рахунку в Національному банку	Облігації державної позики, що рефінансуються Національним банком:
Депозити в Національному банку	Депозити в Національному банку
Облігації державної позики, що рефінансуються Національним банком:	ОВДП* в ІВ (зі строком погашення до 30 днів)
ОВДП у НВ та ОВДП з індексованою вартістю (зі строком погашення до 30 днів)	ОЗДП** в ІВ (зі строком погашення більше 30 днів)
Боргові цінні папери, емітовані міжнародними банками розвитку	Боргові цінні папери, емітовані міжнародними банками розвитку
Депозитні сертифікати Національного банку	Боргові цінні папери державних органів країн
ОВДП у НВ, ІВ та ОВДП з індексованою вартістю (зі строком погашення більше 30 днів)	G-7*** з рейтингами провідних світових рейтингових агентств не нижче "AA-"/"Aa3"
* облігації внутрішньої державної позики; ** облігації зовнішньої державної позики; ***G-7 - міжнародний клуб урядів 7 високорозвинених країн світу (США, Японія, Німеччина, Великобританія, Франція, Італія, Канада).	

[джерело складено автором на основі:14,17]

Протягом перехідного періоду сальдо коррахунку в іноземних банках враховуватиметься у складі високоякісних ліквідних активів, проте з кожним роком їх частка зменшуватиметься і з 1 січня 2025 року стане нульовою[10].

Другий норматив, який передбачається впровадити в межах імплементації рекомендацій Базельського комітету, – це коефіцієнт чистого стабільного фінансування (Net Stable Funding Ratio, NSFR), що відображатиме достатність довгострокової ліквідності у банку.

Банк здійснює розрахунок коефіцієнта чистого стабільного фінансування (NSFR) відповідно до Методики розрахунку коефіцієнта чистого стабільного фінансування (NSFR), установлені Національним банком. Методика розрахунку коефіцієнта чистого стабільного фінансування (NSFR) наведено на рисунку 4.

Рисунок 4. Методика розрахунку коефіцієнта чистого стабільного фінансування (NSFR) [15]

Відповідно до даних наведених на рисунку 4, банк розраховує обсяг:

– наявного стабільного фінансування (ASF) як суму складових ASF (регулятивний капітал та зобов'язання), зважених на установлені Національним банком коефіцієнти ASF, які відображають рівень їх стабільності на горизонті один рік;

– необхідного стабільного фінансування (RSF) як суму складових RSF (активи та позабалансові зобов'язання), зважених на установлені Національним банком коефіцієнти RSF, які характеризують їх ліквідність на горизонті один рік.

Норматив NSFR орієнтований на горизонт одного року. Дотримання нормативу створює стимули для банків до збільшення строковості пасивів, підвищення стабільності фондування та зменшення схильності до короткострокового фондування, тобто довгострокові кредити не мають фінансуватися за рахунок короткострокових депозитів[5]. Це зумовлюється необхідністю запобігання надмірній залежності від короткострокових та волатильних джерел запозичень для фондування неліквідних активів.

Висновки з цього дослідження. Для кращого розуміння ризик-факторів впливу на ліквідність банків доцільно визначити сутність категорії «ліквідність банку» та її взаємозв'язок з такими категоріями «ліквідність банківської системи», «ліквідність балансу», «ліквідність активів та пасивів банку, що дозволило розширити межі розуміння даної категорії, дослідити природу ризиків пов'язаних з нею та структурувати їх за видами. Отже, ліквідність банку, визначає ліквідність банківської системи і безпосередньо залежить від ліквідності його балансу, що формується ліквідністю активів та пасивів.

Проведений аналіз ризик-факторів впливу на ліквідність банку допоміг їх структурувати на ризик-фактори макро- та макrorівня. Така класифікація дає змогу виокремити ті фактори, які є контрольованими з боку банків і вимагають розроблення заходів щодо їх управління та дозволило визначити типові показники та підходи до оцінки ризику ліквідності банку. Це дозволило визначити типові методи її оцінки, відповідно до вітчизняного законодавства. Проведено аналіз передумов, що сприяли впровадженню загальноприйнятих в світі підходів до оцінки ліквідності, а саме, імплементації нормативів LCR і NSFR. Досліджено алгоритм методики розрахунку коефіцієнта покриття ліквідністю (LCR) та NSFR, наведено їх граничні і цільові нормативні значення відповідно до вимог чинного законодавства

Список літератури.

1. Базельський комітет з банківського нагляду. Третя угода (Third Basel Accord). URL: <http://www.bis.org>.
2. Бобиль В. Ризик-фактори та ризик-результати на різних рівнях банківської діяльності. URL: <http://eadnurt.diit.edu.ua/jspui/handle/123456789/3983>
3. Гайнуллина А. В., Пашенко С.Н. Ликвидность банка: понятия и определяющие факторы. *Управление. Экономический анализ. Финансы.* С. 77–83. URL: http://e-library.ufa-rb.ru/dl/lib_net_r/Gaynullina_Likvid_banka_ponyat_2016.pdf/
4. Голосарій банківської термінології. Ліквідність банківської системи. URL: https://old.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=123429&cat_id=123216.
5. Еркес О., Гордієнко Т., Нові нормативи ліквідності в системі ризик-орієнтованого нагляду за діяльністю банків України. URL: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/20_ukr/82.pdf
6. Корнівська В. О. Ліквідність у термінах економічної теорії: посткризові орієнтири розвитку. *Економічна теорія.* 2013. № 3. С. 16–27.
7. Косарева І.П., Крамська Д.О. Ліквідність банку: сутність та вплив основних факторів на діяльність банків. *Причорноморські економічні студії.* 2018. № 29. С. 99–103.
8. Кутайнех Е. Р., Аджиева А. Ю., Дикарева И. А. Анализ ликвидности и платежеспособности КБ «Кубань Кредит». *Интеграция наук.* 2017. № 6. С. 65–71.
9. Ризик-менеджмент у банку: теорія та організація: Монографія .Укладачі О. А. Криклій, І.В.Белова, О.М.Пожар, Н.П.Верхуша. Суми : *КОПИУНКТ*, 2014. 147с.
10. Національний банк України. Q&A про запровадження нового нормативу короткострокової ліквідності банків LCR URL: <https://old.bank.gov.ua/control/uk>
11. Опис даних та графік поширення. Загальна інформація. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Method_Liquidity_analysis.pdf
12. Примостка Л.О. Фінансовий менеджмент у банку: підручник. К.: *KHEV.* 2012. 338 с.
13. Прокофьева Е. Н. Ликвидность банковского сектора в условиях нестабильности: тенденции формирования и последствия для экономики. *Вестник Северо-Осетинского государственного университета имени К. Л. Хетагурова.* 2019. № 2. С. 130—136.
14. Постанова Правління Національного банку України № 64 «Про затвердження Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0064500-18>
15. Постанова Правління Національного банку України № 368 «Про затвердження Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01>
16. Путінцева Т. Сутність ліквідності комерційних банків. *Вісник університету банківської справи.* 2019. №2-3(35-36). С. 73-80.
17. Рішення Правління НБУ № 101-рш «Про схвалення Методики розрахунку коефіцієнта покриття ліквідністю (LCR)» від 15 лютого 2018 року. URL:

<https://bank.gov.ua/document/download?docId=64531891>. (дата звернення: 06.02.2019)
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v1001500-19#n11>

18. Ребрик Ю. С. Ранняя диагностика кризиса ликвидности как инструмент антикризисного управления ликвидностью банка. *Финансово-кредитная деятельность: проблемы теории та практики*. 2010. Т. 2. № 9. С. 70–77.
19. Саркисянц А. Анализ ликвидности и рейтингование банков. *Бухгалтерия и банки*. № 3. 2011. С.12-27.
20. Словарь банковских терминов и экономических понятий. Москва: Финансы и статистика, 2004. 1168 с. URL: <https://www.banki.ru/wikibank>.
21. Стелмах В.С., Міщенко В.І. Ликвідність банку: окремі аспекти управління та світовий досвід регулювання та нагляду: Науково-методичні матеріали. К.: НБУ. ЦНД. 2008. 286 с.
22. Сунцова Н. Управление банковской ликвидностью в современных условиях / Н. Сунцова, А. Шалтаева. *Вестник Алтайской академии экономики и права*. 2010. № 1. С. 94–96.
23. Фінанси. Бюджет. Податки: національна та міжнародна термінологія: у 3-х т./ Ін-т світ. екон. і міжнар. відносин НАНУ, ДННУ «Акад. фін. управління»; за ред. Т. І. Єфименко. Т. 2. К. 2010. С. 283-286.
24. Фуксман О. Ликвідність у забезпеченні стабільності банку. *Вісник КНТЕУ*. 2013. № 4. С. 57–68.
25. Шульга Н.П. Управление рисками банка: навч. Посібник / Н.П. Шульга, Т.М. Гордієнко, М.В Мельничук та ін.; за наук. ред. Н.П. Шульги. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. 628 с.

References.

1. Basel III: International framework for liquidity risk measurement, standards and monitoring [Electronic resource]. available at : <http://www.bis.org>. (Accessed 4 March 2020)
2. Bobyl, V. (2014), "Risk factors and risk"based results at different levels of banking", available at: <http://eadnurt.diit.edu.ua/jspui/handle/123456789/3983> (Accessed 05 May2020). Ryzyk"fakторы ta ryzyk"rezultaty na riznyh rivnyah bankivskoyi diyalnosti
3. Gainullina, A. V. and Pashchenko, S. N., (2016), Likvidnost' banka: ponyatiya i opredelyayushchie faktory [Bank Liquidity: Concepts and Determinants]. Upravlenie. Ekonomicheskij analiz. Finansy – Management. *Economic analysis, vol.1*, p.p. 77–83, available at: http://e-library.ufa-rb.ru/dl/lib_net_r/Gaynullina_Likvid_bank_a_ponyat_2016.pdf [in Russian].
4. National Bank of Ukraine (2018), Glossary of banking terminology. Liquidity of the banking, available at: <https://old.bank.gov.ua/control/uk/publish/article> (Accessed 15 March 2020)
5. Erkes, O. and Hordienko, T. (2019), “New liquidity standards in the system of risk-oriented supervision by activity of banks of Ukraine”, *Ekonomika i suspil'stvo*. [Online], vol. 20, p.p. 635–642, available at: http://economyandsociety.in.ua/journal/20_ukr/82.pdf (Accessed 4 March 2020).
6. Korniv'ska, V. O. (2013), “Liquidity in terms of economic theory: post-crisis development guidelines”, *Ekonomichna teoriia*, vol . 3, p.p. 16-27.
7. Kosarieva, I.P. and Krams'ka, D.O. (2018), “Bank liquidity: the nature and impact of key factors on the activities of banks”, *Prychornomors'ki ekonomichni studii*, vol . 29 (1), p.p. 99-103.
8. Kutayneh, E. R., Ajieva, A. Yu. And Dikareva, I. A. (2017), *Analyz lykvydnyosti yu platezhnesposobnosti KB «Kuban Kredyt»* [Analysis of liquidity and solvency of CB «Kuban Credit»]. *Integratsiya nauk – Integration of Sciences*, 6, 65–71 [in Russian].
9. Kryklij, O. A. Bielova, I.V. Pozhar, O.M. Verkhusha, N.P. (2014), *Ryzyk-menedzhment u banku: teoriia ta orhanizatsiia*, [Risk management in the bank: theory and organization], *KORPUNKT*, Sumy, Ukraine.
10. National Bank of Ukraine (2020), Q&A on the introduction of a new standard for short-term liquidity of LCR banks, available at: <https://old.bank.gov.ua/control/uk>. (Accessed 10 March 2020)
11. National Bank of Ukraine (2020), Data description and distribution schedule. General information. available at: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Method_Liquidity_analysis.pdf. (Accessed 11 March 2020)
12. Prymostka, L. O. (2004), *Finansovyy menedzhment u banku* [Financial management at the bank], KNEU, Kyiv, Ukraine.
13. Prokofieva, E. N., & Salmina, E. V. (2019). Likvidnost' bankovskogo sektora v usloviyah nestabil'nosti: tendentsii formirovaniya i posledstviya dlya ekonomiki [Banking Sector Liquidity in Instability: Formation Trends and Economic Implications]. *Vestnik Severo-Osetinskogo gosudarstvennogo universiteta imeni K. L. Hetagurova – Bulletin of the North Ossetian State University named after K. L. Hetagurov*, 2, 130–136 [in Russian].
14. National Bank of Ukraine (2018), Resolution of the Board of the National Bank of Ukraine "On Approval of the Regulations on the Organization of the Risk Management System in Banks of Ukraine and Banking Groups", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0064500-18> (Accessed 29 March 2020)
15. National Bank of Ukraine (2001), Resolution of the Board of the National Bank of Ukraine "On approval of the Instruction on the procedure for regulating the activities of banks in Ukraine", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01> (Accessed 29 March 2020)

16. Putintseva, T. (2019), The essence of liquidity of commercial banks. *Visnyk universytetu bankivs'koi spravy*. vol. 2-3(35-36). p.p. 73-80.
17. Rishennya Pravlinnya NBU № 101-rsh "Pro shvalennya Metodyky rozraxunku koefitsiyenta pokryttya likvidnistyu (LCR)" vid 15 lyutogo 2018 roku. [The Decision of the Board of the NBU № 101-rsh "On Approval of the Methodology for Calculation of the liquidity coverage ratio (LCR)" dated February 15, 2018]. Available at: <https://bank.gov.ua/document/download?docId=64531891> (Accessed 6 May 2020).
18. Rebrik, Yu. S. (2010), Rannia diahnozyka kryzy likvidnosti yak instrument antykryzovoho upravlinnia likvidnistiu banku [Early diagnosis of the liquidity crisis as a tool for crisis management of bank liquidity]. *Finansovo-kredytna diialnist: problemy teorii ta praktyky*, vol. 9, p.p.70 –77 [in Ukrainian].
19. Sarkysiants, A. (2011), Liquidity analysis and bank rating, *Bukhhalteriya y banky*. vol. 3, p.p. 12-27.
20. Slovar bankovskyykh termynov y ekonomycheskykh ponyatiy [Dictionary of banking terms and economic concepts]. banki.ru. Retrieved from <https://www.banki.ru/wikibank/> [in Russian]
21. Stelmakh, V.S. Mischenko, V.I. (2008) *Likvidnist' banku: okremi aspekty upravlinnia ta svitovyy dosvid rehuliuвання ta nahliadu* [Bank liquidity: some aspects of management and global experience of regulation and supervision], *NBU. TsND*, Kyiv, Ukraine.
22. Suntsova, N. and Shaltayeva, A. (2010). Upravlenye bankovskoi lykvydnosti v sovremennikh uslovyakh [Management of bank liquidity in the current environment]. *Vestnik Altajskoj akademii ekonomiki i prava – Bulletin of the Altai Academy of Economics and Law*, vol 1, p.p. 94–96 [in Russian].
23. Yefymenko, T. I.(2010) *Finansy. Biudzheth. Podatky: natsional'na ta mizhnarodna terminolohiia: u 3-kh t.* [Finances. Budget. Taxes: national and international terminology: in 3 volumes], *Inst world. econ. and international. relations of NASU, DNNU "Acad. Finn. management"*, Kyiv, Ukraine.
24. Fuchsman O. (2013). *Likvidnist u zabezpechenni stabilnosti banku*. [Liquidity in secure stability bank]. *Visnyk KNTEU Bulletin*, vol 4, p.p.57–68 [in Ukrainian].
25. Shul'ha, N.P. Hordiienko, T.M. and Mel'nychuk, M.V. (2016), *Upravlinnia ryzykamy banku*, [Bank risk management], *nats. torh.-ekon. un-t*, Kyiv, Ukraine.

Стаття надійшла до редакції 28.05.2020 р.